GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese:
Joi'a si Dumineca'a.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu 28. franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 64. **Dumineca, 25|13 Augustu** **1878.**

„Kelet" in dulci jubilo.

Brasiovu, 24 Augustu, 1878.

Fói'a maghiara guvernamentala din Clusiu „Kelet" (Orientulu) este de cateva dile incóce béta de bucuria. Nu cumva le merge regimenteloru unguresci din Bosni'a atatu de stralucitu, nu cumva a reportatu guvernulu vreo victoria, care se-i asigure o domnia gloriósa inca celu puçinu pe unu patrariu de seculu? Nimicu din tóte aceste. Altu evenimentu, de bucuri'a caruia erá aprópe se'si sara din pele Clusienii, face pe „Kelet" se iubileze. Este marea intemplare, ca in „partile transilvane" a succesu ómeniloru guvernului a maná la urn'a electorala vreo cateva mii de alegĕtori romani si ca totu acelasiu terorismu a reusitu a alege in multe cercuri sasesci deputati guvernamentali, prin care faptu ar' fi fostu desmintiti si desavuati atatu „passivistii" romani, catu si „intransigentii" sasi.

„Kelet" cá si maiestrulu Tisza n'are urechi pentru plangerile poporului maghiaru, n'are ochi pentru ingrigirea si amaraciunea, ce a cuprinsu pepturile patriotiloru maghiari, fói'a clusiana vede prin sticl'a s'a numai ómeni multiamiti cu sórtea loru, fericiti de bunatatile, ce le vérsa guvernulu cu abundantia asupra capeteloru loru plecate, vede cu deosebire multiamirea si starea fericita in care dupa a lui „intemeiata" parere se afla intrég'a romanime si sasime din Ardealu. Poporulu romanu si sasescu din Transilvani'a — ne spune „Kelet" — abia a asteptatu se vina momentulu, cá se documenteze pe façia catu de bine se simte sub acestu guvernu desmintindu pe acei intransigenti, cari cauta nodu in papura spre a sadi numai ura si nemultiamire in sirurile lui. „Déca amu si presimtitu, ca pe conducĕtorii falsi ai romanimei i va desminti chiaru poporulu loru propriu — esclama „Kelet", — dér' n'amu cutezatu a sperá totu acestu resultatu din partea betraniloru sasi impetriti."

„Kelet" se bucura vediendu ca falangei ómeniloru guvernului si a adjutoriloru loru de tóta categori'a ia succesu pentru momentu a sparge ici si colo sirurile strense ale romaniloru si sasiloru din Transilvani'a si nu puçini voru fi acei'a, cari in servilismulu loru fara margini séu in orbi'a loru voru consimti cu elu, dér' organulu clusianu in emotiunea s'a uita cu deseversire ca armele, cu cari s'a castigatu acelu succesu momentanu, sunt cu doue taisiuri, ca astadi indreptate in contra romaniloru si sasiloru, mane se potu intórce in contra maghiariloru, ca unu succesu dobenditu intr'unu statu constitutionalu cu pretiulu terrorisarei si alu corruptiunei nu este o victoria, ci unu desastru pentru acelu statu. Cu tóte aceste noi n'amu fi disu nimicu, amu fi lasatu pe „Kelet" se guste pe deplinu dulceati'a bucuriei sale, pentru care nu 'lu invidiamu nicidecumu, déca ar' fi remasu lucrulu la atata.

Dér' „Kelet" nu se multiamesce cu succesulu celu fórte problematicu ce l'a eluptatu ceat'a prea plecata de care a dispusu maiestrulu Tisza la alegerile din urma cu ajutoriulu slabiciunei unor'a si a nefidelitatii altor'a, ci incepe se ne ameninte. Pe toti aceia, cari nu se bucura cu elu asupra isbandei aceleia a constitutiunalismului si libertatii in „partile transilvane" cu ocasiunea alegeriloru, „Kelet" 'i apostroféza intr'unu modu, incatu ni se pare pentru momentu, ca ne aflamu inca in dile'e lui Bach, candu diuarieloru le erá opritu se se folosésca chiaru si de cuventulu „natiune". Intielegemu ca „Kelet" nu voiesce se scie de dorintie, postulate si drepturi ale natiunei romane, — dér' de candu este o crima a marturisi si aperá intre marginile legiloru esistente unu programu, care totu pe calea legala tinde la egal'a indreptatire nationala a popóreloru din aceste tieri?

Si apoi intrebamu pe „Kelet" din Clusiu, pe cari conducĕtori „adeverati" ai poporului romanu se baséza elu candu combate pe conducĕtorii cei „falsi"? Tiene elu óre ca asianumitii „activisti" sunt cei „adeverati"? Dér' nu vede, ca chiaru si activistii au declaratu solemnelu in conferintia si in programulu loru, ca „ei voru se lupte activu pentru castigarea acelorasi drepturi in favorulu natiunei, pe cari passivistii voru se le castige prin resistentia passiva"? Ori dóra „Kelet" tiene pe aceia de conducĕtori adeverati, cari si-au oferitu sans façons servitiele guvernului? Cá se sustiena o asemenea absurditate nu ne asteptamu nici dela terroristii din Clusiu.

Nu va trece multu si lumina se va face. Atunci voru vedé si romanii, cari au fostu sedusi si ametiti la ultimele alegeri si maghiarii nepreocupati, care este adeverat'a vointia si convictiune a poporului romanu. „Kelet" inse se'si ia sém'a, se incete cu ameninitiarile, se'si stempere bucuri'a si se o guste in pace, ca-ci vremea frumósa nu tiene multu si dupa seninu vinu érási nuorii. Post iubila nubila!

Efectele ocupatiunei.

Maghiariloru nu le mai iese din capu sacrificarea hussariloru la Maglay si a regimenteloru unguresci de sub comand'a generalului Szapáry la Gracianic'a, Clocotnic'a si la Doboy unde divisiunea 20 a fostu silita se se retraga dinaintea numeróseí óste a insurgentiloru, cari se dice ca erau la vreo 20,000 ómeni bine condusi si bine armati. Nenorocirile, ce au venitu asupra divisiunei Szapáry sunt intr'adeveru mari, ca-ci se dice, ca numai in Doboy se afla 250 raniti din acea divisiune. Retragerea lui Szapáry a adusu cu sine, cá partea intréga nord-ostica a Bosniei se fia evacuata de trupele nóstre. Inca in decursulu retragerei trupele au fostu in continuu atacate de insurgenti. Acuma gen. Szapáry se afla in Doboy de unde a respinsu tóte atacurile pana acuma.

Press'a guvernamentala maghiara mai antaiu se silea se ascunda si se escuse nesuccesele ungurului Szapáry puindu tóta vin'a pe intrigu'a si tradarea din partea poporatiunei mohamedane, si se superá tare pe consiliulu de resbelu din Vien'a, care a tramisu numai atatu de puçine trupe in Bosni'a. Foile vieneze i-a respunsu dicĕndu ca caus'a superarei diuarieloru maghiare e numai aceea, ca dintre toti tocmai generalulu unguru a mancatu bataie dela insurgenti. Press'a moderata maghiara, cu „Pester Lloyd" in frunte, continua inse a condamná dispositiunile consiliului militariu din Vien'a, care, dice, cu tóte ca de doui ani incóce a pregatitu ocupatiunea, totusiu momentulu de façia l'a aflatu nepregatitu cá totdeaun'a. „N. Fr. Presse" scrie inse din Vien'a cu privire la nesuccesele suferite: „Este unu secretu publicu, ca gen. Philippovici, candu i s'a incredintiatu comand'a armatei de ocupatiune, a supusu unu memoriu consiliului de ministri, cerendu se i se dé unu numeru indoitu de trupe, ca-ci numai in casulu acest'a póte se se esecute ocupatiunea fora pedeca. La acést'a cerere se fi respunsu inse Andrássy, basendu-se pe relatiunile agentiloru sei sudslavici, ca densulu s'ar' incumetá a intrá si numai cu doue companii cu stégulu austriacu in frunte in Bosni'a, si e convinsu, ca poporatiunea l'ar' primí cu entusiasmu. Nu scimu, déca Andrássy s'a basatu pe cunoscintiele sale de genaralu de honvedi séu de diplomatu bine informatu, candu a disu acea, dér' cu durere vedemu, ca generalulu Andrásy s'a insielatu totu asia de reu cá diplomatulu Andrásy."

Cu tóte ca se constata din mai multe parti ca cu deosebire aprovisiunarea armatei ar' fi inca in multe privintie defectuósa, trebuie se punemu animositatea, cu care oficiosii maghiari combatu mesurile luate de conducerea centrala militara, pe contulu frecariloru ce au inceputu intre partid'a militara si maghiari, cari se temu de sórtea ce i se prepara in ascunsu dualismului. Dér' ce dice opositiunea maghiara, déca chiaru guvernamentalii sunt atatu de catraniti asupra Vienei? — Kossuthianii dela „Egyetértes" striga in gur'a mare, ca „camaril'a dela Vien'a" planuiesce nimicirea maghiarismului, ca de aceea baga regimentele ungare in foculu celu mai greu, cá se le prapadésca s. a. Asia se dicea si asta tómna ca russii ar' fi tramisu trupele romane unde era mai greu in contra Grivitiei, cá se le nimicésca. Acést'a s'a doveditu inse de neesactu, deórece Domnitoriulu Carolu insusi a facutu acele dispositiuni, voindu se arete ce póte armat'a s'a. Dér', respundu vienesii, numai regimentulu 39 din divisiunea Szapáry consta din maghiari curati, celelalte sunt amestecate cu slavi si granitiari adeca „unguri de a dou'a categoria". — Cetatianii din Hatvan au datu unu protestu in contra ocupatiunei si opositiunalii moderati provóca pe toti ungurii se imiteze esemplulu acest'a patrioticu. Maghiarii, guvernamentali si opositionali, sunt tare desamagiti. Acést'a se póte vedé din articlele ce le adusera foile cu ocasiunea serbarei dilei santului Stefanu. „Va se ajungemu si noi la sórtea Turciei!" esclama „Közvélemény". „Ce insémna natiunea?" in adeveru, natiunea nu numera nimicu, numai Tisza Kálmán numera", dice „Pesti Napló". „Altfeliu, cu totulu altfeliu ne-amu inchipuitu actiunea, altfeliu resbelulu, in care avé se'si capete dualismulu botezulu de focu, si desamagire si ingrigire ne apasa acuma animele cu greutatea plumbului" — oftéza guvernamentalulu „Pester Lloyd".

Luarea Seraievului.

Despre luarea orasiului Seraievo, capital'a Bosniei, a sositu in 20 Augustu la Vien'a urmatórea depesia detailata dela comandantele trupeloru de ocupatiune:

ML. T e g e t t h o f f a fostu indreptatu cu brigad'a de munte 1 si 2 a divisiunei a 6-a dela Zenic'a pe drumulu celu reu peste Cacani-Visoc'a spre S e r a i e v o. Tegetthoff avú la Cacani o lupta, despre care relatéza urmatóriele:

„In 15 dupa ce am ajunsu in Cacani, am fostu atacatu de vreo 500 insurgenti, cari inse fura indata imprastiati; inca in nópte am inceputu a trece Bosn'a la Popovici, lasandu la tiermulu dreptu unu batalionu spre aperarea flancului meu stengu. Antegard'a dela tiermulu stengu a fostu primita pela $10^1/_2$ óre a. m. la esirea din defileulu Colotici c'unu focu violentu de catra inimicu, care ocupá positiuni fórte bune, totu asia fu primitu si batalionulu ce inaintá la tiermulu dreptu. Dupa o lupta de 1 ora si jumetate s'a retrasu inimiculu la tiermulu stengu si grosulu trupeloru a inaintatu apoi pana la Citlucu si antegard'a a ocupatu Hanulu; Batalionulu dela tiermulu stenga intimpinà o resistintia mai mare, dér' totusi inaintà pana la Busici; lupt'a ne-a costatu 8 raniti."

Cu dat'a 17 Augustu relatéza M. L. Tegetthoff:

„Am pornitu astadi spre Visoc'a cu colón'a stenga la 5 óre si cu colón'a la tiermulu dreptu alu Bosnei totu la 5 óre dimineati'a, ér' cu colón'a principala am plecatu pe drumulu tierii bine conservatu la $7^1/_2$ dim. Pe la 8 óre am datu de inimicu, care ocupase line'a dela Caici la tiermulu dreptu alu Bosnei, de-alungulu Podrinascei pana la muntele Craljevaç la tiermulu stengu, si mai cu séma Bratnic'a, care erá ocupata de redifi in 3 etagie, cari deschisera unu focu fórte viu. Miscarea de atacu asupr'a flancului stengu inimicu s'a potutu esecutá numai fórte incetu, in fine inse inimiculu dupa o lupta indelungata si inversiunata a fostu respinsu spre Visoc'a. Si pe tiermulu stengu a fostu constrinsu locot.-colonelu K a l t e n b r u n n e r pe inimicu cá se se retrage; atunci sosi tocmai gener. M ü l l e r cu 2 batalione si 1 bateria, pe cari comand'a corpului le tramise in ajutoriulu meu; am ocupatu indata V i s o c 'a, unde aflaramu multa munitiune si arme gramadite; am lasatu apoi cá trupele, cari erau fórte ostenite din caus'a terenului celui greu, se bivuacheze. P e r d e r i l e sunt: 2 oficieri si 80 soldati raniti; 4 morti."

Relatiunea lui Tegetthoff o am primitu abia eri demaneatia. N'am potutu prin urmare, avendu in vedere ca atatu trupele sale catu si ale mele erau ostenite, se pornescu mai departe spre Seraievo, cu tóte ca doreamu acést'a multu, ci am remasu cu colón'a mea la Blazui, pre candu Tegetthoff a inaintatu pana la Han-Seminovac. La 2 óre dupa ameadiu am inceputu a face recunósceri spre Seraievo cu trupele, cari singure mai erau inca puçinu ostenite, cu 2 escadróne de hussari si cu 2 tunuri; cu ocasiunea acést'a vediuramu, ca insurgentii aveau redicate pe inaltimea dela Lukovac baterii pentru patru piese, de alta parte observaramu, ca promontoriulu Cobil'a-Glav'a nu era ocupatu de insurgenti. Tegetthoff din parte-i s'a urcatu cu intrég'a s'a colóna pe muntele Kosarsky. Brdo. Dispositiunea pentru astadi suná pentru colón'a principala astfeliu:

„Gener. Kaiffel (5 batalióne, o bateria usióra si o bateria de munte) pléca la 4 óre demaneatia din tabera, pe siosea pana la inaltimea dela Ilitze, se abate apoi spre Cotori si intorcêndu-se la steng'a ia directiunea Debelo-Brdo spre Seraievo. Colonelulu Villetz (3 batalióne si 3 baterii din reserva) are directiunea pe drumulu spre Cratinselo, va plecá inse dupa gen. Kaiffel; colónei colonelului Villez s'a mai datu peste acést'a $1^1/_2$ escadronu, pre candu gener. Kaiffel primi numai unu jumetate escadronu. ML. Tegetthoff, a careia trupa era intarita prin detasiamentulu gen. Müller, primi insarcinarea a ocupá inaltimea dela Pasan-Budo."

O negura désa favorisà marsiulu colóneloru, cari ajunsera fora perderi la punctele indegetate. La $6^1/_2$ óre artileri'a dela colón'a ML. Tegetthoff a datu primele focuri asupra castelului dela Seraievo incungiuratu de unu zidu tare, unde asiediasera insurgentii mai multe tunuri. La órele 7 si 30 minute ajunsera bateriile colonelului Villetz la Bufalic si incepura din partele lupt'a cu castelulu. Totodata atacà col. Villetz positiunea insurgentiloru dela Cratinselo, care erá intarita cu siantiuri. Gen. Kaiffel numai cu greu si fórte incetu a potutu se gonésca pe inimicu, care se aflá in positiunile fórte tari si greu de urcatu la Mrdzidjije si la muntele Trebevitz si cu tóte ca colonelulu Villetz 'lu sprijinea vigurosu, gener. Kaiffel abia la 10 óre si 5 minute a potutu se ajunga pe inaltimea dela Debelo-Brdo; tunurile de munte ale generalului Kaiffel facura in fine se amutiésca tunurile inamice din citadela, cari 'si indreptau foculu loru cu taria in contra colóneloru colonelului Villetz si Tegetthoff. Infanteri'a desfacuta in glóte inaintà acuma spre cetate; se incinse un'a din cele mai infricosiate si crancene lupte; din fiecare casa, din fiecare ferêstra si din fiecare crepatura de usia impuscau asupra truperoru nóstre, chiaru femeile si insurgentii vulnerati si bolnavi din spitalulu militariu situatu spre vestulu intrarei in orasiu luara parte la lupta, care a duratu pana la 1 óra si 30 minute. Se petrecura scene necredibile de fanatismu selbaticu si numai bunatatii de anima, dér' si disciplinei trupeloru nóstre este a se multiami, ca orasiulu a remasu scutitu de daune mai mari; cu tóte aceste cateva case au cadiutu prada focului. Perderile nóstre, cu dorere o spunu, nu sunt neinsemnate. Au fostu raniti maiorulu Dilmont din reg. de inf. 38, maiorulu Eimonsberger din reg. de inf. 52, capitanulu Andreánsky din reg. de inf. 46, toti gravu raniti; sub-locotenentulu Marquis de Gotzani dela reg. 12 de artileria usioru ranitu. Trofeele castigate inca nu s'au potutu numerá. Trebuie se laudu cu deosebire bravur'a si devotamentulu tuturoru trupeloru, cari au luatu parte la lupta, inainte de tóte inse trebuie se laudu estraordinar'a precisiune a focului tuturoru bateriiloru. Comandantii colóneloru merita o deosebita distinctiune; Propunerile de remunerare le voiu asterne in curendu cu cea mai mare devotiune. Insurgentii se imprastiara in tóte partile, cu deosebire spre Gorasd'a si Rogatic'a. Dupa ce s'a finitu lupt'a si a fostu ocupatu intregu orasiulu s'a plantatu stindartulu imperatescu pe castelu si in sunetulu imnului poporalu fù salutatu de 101 salve de tunu si de strigarile entusiaste infinite ale trupeloru, acompaniate de acele ale locuitoriloru chrestini.

Seraievo, 19 Augustu 1878. Philippovici.

Alb'a-Iuli'a, 18 Augustu 1878.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.")

Diurnalistic'a se privesce adi de graiulu, de espressiunea unui poporu. Si cu totu dreptulu. Si precum pe unu individu asia si pe unu poporu 'lu poti dejudecá din graiulu, din espressiunile lui, fiindu-i aceste barometrulu celu mai siguru alu culturei sale, a caracterului seu si alu spiritului, care 'lu posede. In aplicarea acestoru adeveruri façia cu poporulu nostru romanu credu inse, ca judecat'a ar' fi pré severa, déca fara a cercá motivele esceptionale, s'ar' mesurá cultur'a, caracterulu si spiritulu lui numai dupa graiulu seu, adeca dupa diurnalistic'a s'a. Inse chiaru si pe langa motive esceptionale escusatórie judecat'a asupra romanului din acestu punctu de vedere nu póte fi decatu numai pré aspra, — si acésta judecata cade mai antaiu asupra capeteloru acelora, cari cá fii romani crescuti din sinulu poporului si prin educatiunea si cultur'a de care s'au impartasitu sunt capabili si chiamati a fi interpretii cugetului si simtieminteloru confratiloru, din indiferentismu si indolentia condamnabila negliga a da taria graiului romanu, — a concurge spiritualminte macaru la spriginirea si redicarea diurnalisticei nóstre.

Si mari sunt perderile nóstre din acést'a negligere, chiaru atatu de mari, pe catu de insemnate ar' fi dobandile ce le-amu avé, déca cá romani, cu anima si sufletu romanescu, si cu zelu façia de causele nóstre nationale nu amu pregetá a dá in diurnalistica nóstra espressiune de bucuria façia de fapte frumóse si patriotice si de alta parte déca nu amu crutiá o descoperí si sbicuí vitiulu si pecatulu, care róde sinulu romanu.

Pe pamentulu romanu, deosebitu in orasie unde in tóte sunt atatia inteligenti romani, cari pré multu ar' poté face pentru binele si prosperarea natiunei nóstre, — óre in acele chiaru nimicu nu se intempla ce merita lauda publica, si ce ar' trebuí a fi publicate, cá esemplu nobile de imitare, — si óre sbiciului publicitatii, acestei pré bune medicine lecuitórie, acestui impunatoriu controlu publicu, nu s'ar' poté dá óre multime de fapte negre si rusinóse?

Carui poporu maretiulu si frumosulu nu i se impare de imitatu si carui poporu reulu nu-i convine a fi lecuitu, acela are se péra.

Vreti confratiloru, din orasie si comune cu inteliginti romani, cá romanulu se fia privitu de unu astfeliu de poporu?

Déca nu, la o parte cu indolenti'a blastemata si lasati se se audia graiulu vostru, marindu frumosulu si sbiciuindu uritulu, — si folósele nationale voru fi mari, éra stranepotii vostri ve voru binecuventá.

Eu inregistrezu dela noi deocamdata unu frumosu si laudabilu actu.

O conferintia tienù inteliginti'a nóstra in 18 a lunei curente in scól'a greco-orientala romana. Conformu conclusului adusu de adunarea generala din Abrudu a societatii pentru fondu de teatru romanu, adunarea generala din anulu acest'a a numitei societati avendu a se tiené in anulu acest'a la noi, si in urmarea unei provocari din partea dlui vicepresiedinte Iosifu Hoszu si a d-lui secretariu Iosifu Vulcanu, conferinti a mentionata statorí dupa scurta desbatere terminulu adunarii societatii pentru fondu de teatru romanu pe 10 si 11 Octobre si alegêndu si unu comitetu arangiatoriu, pentru statorirea si esecutarea programei adunarii, pentru arangiarea unui balu impreunatu cu concertu. Comitetulu consta din urmatorii d-ni: Presiedinte d. advocatu Mateiu Nicola, vice-presiedinte d. advocatu Rubinu Patitia, casariu dlu secretariu de financie Georgiu Popu, secretariu dlu jude orfanalu Mihaiu Cirlea, éra cá membrii dnii advocati Nicolau Barbu, Georgiu Filipu si Ioanu Cosieriu, mai departe dnii Dr. Ioanu Popu, Nicolau Popu, Nicolau Benza, Ioanu Cirlea, Ioanu Margineanu, Ioanu Moldovanu, Dimitrie Rada, Petru Germanu si Nicolae Palisianu. Acestu comitetu, din membrii mentionati fiindu constituitu, da garantia deplina, ca adunarea tienenda in 10 si 11 Octobre va fi una dintre cele mai frumóse adunari, incatu nimicu nu va fi intrelesatu din partea comitetului, cá reusirea se fia stralucita.

Si in dilele de adi, candu pe terenulu politicu activitatea nóstra e atatu de nefructifera, e unulu dintre cele mai imbucuratórie semne, ca romanulu pentru a dá semne de esistinti'a lui, si pentru a ajutorá inaintarea nóstra pe terenulu soçialu si culturalu, imbraçisiéza cu caldura démna societatile nóstre nationale.

La revedere. A. Iulianu.

Confessiunile si Raialele in Bosni'a.*)

Déca impartimu locuitorii Bosniei dupa confessiuni, éra nu dupa rasse (semintii), capetamu doue grupe principale, mohamedani si chrestini. Chrestinii la rendulu loru inca se impartu in doue confessiuni, in chrestini greco-orientali si in romano-catolici séu latini. In privinti'a infaçiosierei esterióre nu se distingu greco-orientalii de romano-catolici intru nimicu, ca-ci vedi totu acelasi poporu ticalosu si amaritu, care nu arata nici unu semnu de bucuria adeverata despre esistinti'a sa. Si totusi este o diferintia esentiala intre amendoue grupele, déca consideramu mai de aprópe preotimea acestui poporu, care este adeveratulu seu regulativu si are mai mare séu mai mica influintia asuprai. Déca totusi se ne damu parerea asupra clerului din acésta tiéra, atunci aceea pentru clerulu gr.-ortodocsu va fi multu mai nefavorabila. Caus'a, pentru care nu ne potemu pronuntia favorabilu pentru clerulu ortodocsu, este simoni'a cea spurcata, care se esercitéza chiaru de patriarhulu din Constantinopole cu o nerusinare scàrbósa. Celu ce voiesce se capete din man'a patriarhului vreunu episcopatu in Bosni'a, acela trebuie se platésca sume considerabile de bani patriarhului si celu ce da mai multu, capeta episcopatele cele mai bune si mai grase. Se face o formala licitatiune cu posturile cardinale preotiesci. Patriarhulu fanariotu din Constantinopolu trage venituri frumóse din astfeliu de licitatiuni.

In Bosni'a si in Hertiegovin'a sunt trei episcopi unulu in Zvornic, altulu in Seraievo, alu treilea in Mostar, acesti'a sunt totu fanarioti, pe cari nui dóre de feliu de turm'a cuventatóre, decatu se o tunda si se o mulga pana ii ia si pielea. Tirani'a si despotismulu popiloru fanarioti au luatu si in alte parti ale peninsulei ilirice dimensiuni atatu de mari, ca turm'a credinciósa a fostu multu mai apesata si mai impilata din partea clerului fanariotu, decatu din partea stapaniloru turci. Nici nu se póte altmintrelea, pana candu demnitarii cei mai inalti bisericesci trebuie se-si cumpere demnitatile loru cu auru greu, si apoi cá se nu'si pérda acele posturi sunt siliti, cá in totu anulu se tramita la patriarhatu daruri insemnate, cari adeseori trecu peste veniturile eparhiiloru. Pentru cá se se póta sustiené in posturi episcopii introducu o sistema de impilare si despoiare, care se esecutéza intr'o forma mai fina, decatu despoierile din partea organeloru administrative otomane, si din partea proprietariloru mohamedani.

Considerandu, ca clerulu ortodocsu n'are in tiéra nici o proprietate, considerandu, ca salariele mitropolitiloru infaçiosiéza sume mari (7 - 12,000 fl. pe anu), numai incape nici o indoiéla, ca pentru cá se se procure aceste, sume si darurile cele enorme, se recere, cá se se faca imposite in tóta tiér'a asupra tuturoru comuneloru bisericesci séu parohiiloru. Parohulu hotaresce tributulu (birulu) ce este datoriu fiecare parohianu intielegandu-se de sine, ca nu trebuie totdeauna se'lu platésca in bani gat'a. Contributiunea o póte platí si in naturale: in bucate, miei si gaini. Sunt ómeni mari, cari inca nu sunt botezati, din causa, ca parintii n'au potutu plati sum'a, care li s'au cerutu pentru botezu. Si candu móre cineva inca capeta preotulu ceva, care nici intr'unu chipu nu-si póte uitá de sine, cu atata mai vertosu, ca pressiunea de susu ilu silesce la astfeliu de fapte. Cei mai tristu si mai durerosu, ca atatu clerulu superioru catu si celu inferioru n'are nici cea mai mica sciintia si nu sunt casuri rari de a aflá preoti, cari nu sciu nici cetí, nici scrie, cari dicu rogaciunile de rostu fara de a le cetí. Peste totu sunt 509 preoti, dintre cari 374 cadu pe Bosni'a, eara ceilalti 135 pe Hertiegovin'a. — Catolicii au 142 preoti. Clerulu catolicu este recrutatu din tagma franciscaniloru si intrece clerulu ortodocsu atatu cu calitatile morale catu si cu cele sciintifice si are si naintea mohamedaniloru o vedia deosebita.

Cu tóta cultur'a clerului catolicu inse credinciosii catolici sunt totu atata de ignoranti, si de amariti, cá si cei ortodocsi, unu fenomenu, care s'a observatu si in alte locuri. Capulu bisericei catolice are o leafa camu la 2000 fl. Tóta vieatia calugariloru franciscani face o impressiune fórte amarita si trista. Credinciosii catolici s'au bucuratu de óre-cari libertati si privilegii, inca din timpurile invasiunei osmaniloru, pe cari au sciutu se le stórca poterea centralistica romano-catolica dela invingetoriu. Cu tóte privilegiile si cu tóte firmanele totusi n'au scapatu de persecutiuni de fanatismulu barbaru alu mohamedaniloru nici catolicii.

Astfeliu in urm'a persecutiuniloru celoru ne mai pomenite se ruinara bisericele, si manastirele catoliciloru (dupa cumu se pustiira si manastirile romaniloru din Transilvani'a prin fanatismulu tirani'a si despotismulu calviniloru sub domni'a principiloru patriotici.) Ortodocsi voru fi cam 500,000 si catolici 120,000 catolici cu 84 parochii, dintre cari 63 in Bosni'a si 21 in Hertiegovin'a.

Episcopulu catolicu din Bosni'a resideza in Brestovsco. Catolicii din Hertiegovin'a stau sub episcopii din Mostar si Ragus'a. Tóta cestiunea orientala culmineza in cuventulu „Raia", totusi cei mai puçini voru fi in stare a intie-

*] Dupa unu estractu alu lui „Pester Lloyd" din opulu intitulatu „Bosni'a" de Schweizer-Lerchenfeld.

lege ocar'a, degradatiunea, sclavi'a brutalitatea, neindreptatirea, care apasa pe cei mai multi supusi crestini ai imperiului otomanu (cuventulu „Raia“ insemnéza turma, ciurda cirada, si s'a luatu din alu 19-lea Sur'a [capit.] alu Coranului, unde pe la fine se dice: „La diu'a judecatii de pe urma vomu maná pe cei fora de lege in iadu, precumu se mana o ciurda de vite la apa“). Domni'a turciloru s'a trecutu in Bosni'a si in alte parti ale Turciei, care acuma s'au smulsu din man'a turcului fanaticu. Nici intr'o tiéra chrestina in tóta Europ'a n'a fostu omulu degradatu si tiranisatu cá in Turci'a. Pe candu se buciuma din Constantinopole in tóta Europ'a apuséna, ca se voru introduce reforme binefacatórie, bosniacii remasera totu in starea de mai inainte, adeca chrestinii n'aveau dreptu de a-si face turnu cu clopote, ci numai tóca, prin care chiamau credinciosii la biserica, cá la cavaleria, candu da ovesu cailoru. — (Ce mai minune mare, ca barbarii si fanaticii de turci asiatici nu lasau pe chrestini se-si faca biserici si se-si puna clopote, pe candu sasii din Transilvani'a, cari pórta numele de evangelici, adeca adeverati pazitori ai invetiaturiloru evangelice si portatori ai culturei si ai civilisatiunii, n'au concesu odata cu capulu, cá chrestinii ortodocsi se-si zidésca in cetati biserici catra strada si se le puna clopote. Cine nu crede, n'are decatu se mérga in oricare cetate sasésca si se védia, ca bisericele sunt infundate in laintru, in curti, si n'au nici turnuri, necumu clopote.) — Cu tóta decretarea egalitatii culteloru in Stambulu, totusi chrestinulu bosniacu, candu se apropiá unu mahomedanu trebuiea se se scóle de pe scaunu, se-i deschidia portiti'a séu pórt'a curtii sale si pasialei se-i sarute man'a si genunchii. — (Déra ce voru dice generatiunile mai tinere, care n'au apucatu vremile acelea bune si fericite, candu domnea aici in cetatea Brasiovului, unu afurisitu de „judetiu“ séu „fenogiu“ alu orasiului, care prin tiraniile sale intrecea pe pasii turcesci din Bosni'a. Candu trecea pe langa cas'a lui „Blohii“ (romanii) trebuieau se-si ia palaria de departe si se mérga cu ea totu a mana pana trecea de cas'a lui, apoi ori era cineva in feréstra ori nu si era vai de acela, care ar' fi cutezatu se tréca cu palari'a in capu pe lenga cas'a jupanului „judetiu“ ca indata alergau dupa elu slugile lui si din 25 de toiege nu scapá nefericitulu. Bune vremi, mai erau acelea! Cumu se infaçiosiau negutiatorii si alti fruntasi inaintea domniloru sasi nu o mai pomenescu, ca te infiorezi de despretiulu si degradatiunea cu care'lu primea sumetiulu si atotpoterniculu patricianu. In dilele cele bune si fericite dá si bietii negutiatori, cate unu balu apoi invitá la elu si magistratulu, dara pana la 12 óre, pana candu erau domnii si stapanii de façia si pana nu se ospetau domnii cei mari si cei mici, secretariasii cu jupanesele loru, nu cutezá nici unu june de romanu se jóce, nici nnu negustoriu se manance ceva. Isi tieneau fetele de negutiatori de cea mai mare onóre si favóre, candu le luá si le jocá cate unu secretariasiu cu cate 200, 300 fl. léfa pe anu. Numai dupa ce se ducca totu magistratulu se incepea balulu romanescu, atunci incepeau junii se jóce cu fetele si mumele, se tindea mesele, ca atunci fiecare isi ducea de mancare de acasa, ca la balu poteai muri de fóme si de sete, ca nu capetai nimica. Ce mai vieatia minunata patriarcala!) —

. . . Ba mai multu decatu atata, candu se intalnea unu crestinu calare cu unu turcu trebuiea se sté pe locu si se se dé josu pana trecea mohamedanulu. Tóta infaçiosiarea bosniacului arata, ca elu a traitu sub unu jugu fórte tiranicu. Chiaru si imbracamintea iti spune indata, ca ai de a face cu unu sclavu, ca hainele lui sunt mai inchise, decatu ale mohamedanului. (Colorile deschise sunt unu semnu de libertate la mohamedani.) Femeile sunt imbracate parte serbesce, parte morlacesce, parte turcesce. . . —

Scól'a de agricultura dela Herestrau.

Ministrulu agriculturei, comerciului si lucrariloru publice din Romani'a a insarcinatu o comissiune compusa din dnii C. N. Racota, Troténu si Dr. I. Felix, cá se asiste la esamenele teoretice si practice ale eleviloru dela scól'a de agricultura si silvicultura dela Herestrau (la barier'a Bucuresciloru) cu scopu, cá se-i relateze situatiunea, in care au gasitu institutulu si se propuna imbunatatirile ce credu, ca ar' trebui introduse in acést'a scóla. „Monitoriulu“ publica acuma raportulu acestei comissiuni catra ministru, care este fórte interessantu din punctu de vedere alu instructiunei in genere atatu, catu in specialu alu instructiunei agricole necessara poporului romanu cá panea de tóte dilele. Estragemu dér' punctele principale ale reportului din cestiune:

Relativu la scóla comissiunea a constatatu, ca scól'a numera actualmente 47 elevi atasiati la studiulu agriculturei si 68 la sectiunea mecanica. Cursurile ce se predau, conformu programului, sunt in numeru de 7 pentru agricultura si 4 pentru mecanica, ér' instructiunea, ce se da eleviloru in acestu institutu, se divide in doue parti: in invetiamentu teoreticu si in invetiamentu practicu. In privinti'a programului comissiunea ar' dorí 1 cá in fiecare anu se se faca unu programu definitivu servindu de norma scólei; numai astfeliu s'ar' poté constatá, déca professorii au percursu tóta materi'a si déca sunt de lipsa modificari. 2. Dnii professori se fia oblegati cá dupa terminarea cursuriloru teoretice se faca aplicatiuni la cursurile predate. Aceste aplicatiuni se se faca séu pe campu, séu in escursiuni pe la fabricele si fermele vecine, séu in laboratoriu, analisandu diferite pamenturi si plante, facêndu disectiuni animale s. a Pentru acestu scopu e necessitate cá toti professorii se fia speciali si se fia instalati chiaru in institutu. 3. Se se intrunésca celu puçinu odata pe septemana scolarii din tóte clasele spre a li se face o conferintia generala asupra lucrariloru fermei (mosiei arendate), sei puna in curentulu progressului si a starei agriculturei din tóta tiér'a romanésca. — Programulu actualu a fostu aplicatu de professori in modu satisfacêtoriu. Aplicatiunile culturei propriu dise inca se facu in modu destulu de satisfacêtoriu; gratia activitatii si asiduitatii d-lui P. S. Aurelianu, directorele scólei.

Scól'a are o ferma adeca o mosie-modelu, care se esploatéza cu scopulu specialu, cá elevii se faca practica. Ferm'a cuprinde 500 pogóne, dintre cari 450 pogóne forméza campulu de exploatatiune, éra 50 pogóne sunt ocupate cu gradini, parcu, cladiri, vie si campulu de esperientia compusu din 6 pogóne. In exploatatiune se urméza doue asolamente, unulu pe 140 pogóne compusu astfeliu: jacera, rapitia, grau, plante prasitórie, gunoitie, cereale de primavéra, nutretiuri (mazariche) s. c. Pe restulu de pogóne se urméza unu asolamentu basatu pe jacera si compusu din jacera, cereale de tómna si de primavéra, nutretiuri s. a. Acestu asolamentu are a se urmá pana candu se va ingrasiá pamentulu si atunci se va poté adoptá asolamentulu de mai susu. Afara din asolamentu se afla lutierna si cateva pogóne cu fenatie naturale. Tóte lucrarile fermei se facu cu argati si ómeni cu diu'a; elevii facu practica mai alesu in culturile de esperiintia si la conducerea instrumenteloru; ei i-au parte neinsemnata la lucrarile fermei, nepermitiendule timpulu. — Esploatatiunea fermei se face de catra directorele scólei cu propriele sale mediulóce, platindu statului o arenda anuala de 4500 lei. Comissiunea crede, ca ar' fi mai corespundietoriu scopului cá ferm'a se se esploateze in regi'a statului, pentru-ca directorele ori-care ar' fi nu va poté face cheltuielile, ce ar' necesitá cumpcrarea tuturoru masineloru perfectionate si introducerea celoru mai alese rase de animale, fiindu-ca aceste ameliorari reclama sume mari. Cu tóte aceste cultur'a fermei e destulu de ingrigita, in raportu cu mediulócele, de care dispune arendasiulu. In anulu acest'a granele si alte culturi sunt dintre cele mai frumóse; graulu mai cu séma este de admiratu si póte fi intrebuintiatu totu cá sementia, atata e de curatu.

Relativu la atelierulu ce functionéza pe lenga scóla, comissiunea a vediutu cu parere de reu transferarea scólei de arte si meserii dela barier'a Mogosióiei la Herestrau, contopindui directiunea cu a scólei de agricultura. Prin permutarea scólei acelei'a la scól'a de agricultura si contopirea s'a cu a fabricei dela acea scóla s'a adusu o confusiune regretabila in lucrari, ca-ci natur'a lucrariloru ce trebuiescu seversite de catra elevii scólei de arte si meserii e cu totulu diferita de aceea a lucrariloru unui atelieru de agricultura. Cu modulu acest'a fabric'a de instrumente agricole, care odinióra era atatu de prospera se va transformá intr'unu feliu de fabrica de lacatusieria séu temCplaria, prin urmare, cu totulu departe de scopulu ce trebuie se 'si propuna unu atelieru de agricultura. Comissiunea róga dér' pe ministru, cá se faca se se transfereze catu mai curêndu scól'a de arte si meserii in cladirile ce s'au facutu inadinsu pentru acestu scopu. „Déca acést'a scóla ce incepuse se fia atatu de prospera ar' fi urmatu pana adi in conditiunile ei primitive, mai toti meseriasii si fabricantii nostri ar' fi fostu numai romani, mai cu séma ca se luase dispositiuni, cá la cei mai buni scolari premianti, ce ar' fi esitu din acést'a scóla se li se deschidia pe cont'a statului cate unu atelieru in districtele loru respective. Numai astfeliu se voru respandi artele si meseriile in tóta tiér'a, scapandu-ne cu incetulu de fabricanti straini“. — Catu pentru fabric'a de masini si instrumente agricole, trebuintiele agriculturei ceru a i se dá o mai mare desvoltare spre a poté face instrumente de asemenea natura catu de multe si eftine, de unde proprietarii si arendasii din tiéra se 'si póta procura, cu tóta increderea, instrumentele, cele mai perfecte si mai potrivite cu trebuintiele loru. Acést'a fabrica ar' poté dér' se fia folositóre nu numai scólei dér' si tierei intregi.

Incatu privesce personalulu fermei si alu atelierului, comissiunea a constatatu cu placere, ca elu este aptu pentru insarcinarile sale. — Relativu la constatarea profitului netu alu esploatatiunei in ultimii ani resulta din relatiunea dlui directore ca, cá in ori-ce ferma profitulu este variabilu, fiindu si ani de perdere, si ca in genere profitulu ar' variá dela 1500—3000 lei anualmente. Comptabilitatea de si tienuta in partida simpla, e regulata. — Comissiunea nu'si póte ascunde parerea de reu, ce a simtitu, vediendu desfiintiata scól'a de orticultura si pomologia, ce se infiintiase acuma doui ani. De aceea propune a se luá mesurile necesari spre a se infiintiá din nou acést'a scóla, ca-ci ea este de cea mai mare importantia atatu pentru proprietarii mari, catu si pentru cei mici si mai alesu pentru orasieni, unde mai toti au cate o gradina in cuprinsulu curtii loru, apoi acést'a scóla alaturata pe lenga institutulu de agricultura ar' poté fi de celu mai mare folosu si pentru economi'a, ce ar' aduce scólei. Pe lenga acestea comissiunea afla de lipsa dotarea institutului cu mai multe colectiuni, precumu schelete de animale domestice, atlante, tablouri s. a. In fine in ceea-ce privesce hran'a si intretienerea eleviloru, in reportu cu spesele ce se facu, comissiunea le-a gasitu suficiente si in bune conditiuni. Ar' fi de doritu inse a se infiintiá o infirmeria si unu stabilimentu de bai pe lenga scol'a de agricultura cá necesitate higienica.

Legea in contra Socialistiloru.

Proiectulu de lege in contr'a socialistiloru, care a fostu presentatu consiliului federalu, contiene 24 articule. Acestu proiectu dispune in substantia, ca associatiunile, intrunirile si publicarile, care tindu a serví propagand'a doctrineloru democrato-socialiste si comuniste, adeca surparea baseloru ordinei sociale-politice actuale, trebuie se fia interdise. Interdicerea póte fi pronunciata de autoritatile locale ale stateloru federale. Interdicerea pronunciata este valabile pentru tóta intinderea teritoriului federale. Recursulu in contr'a interdicerei este deschisu pentru afacerile privitórie la associari si la pressa, inaintea unei comissiuni imperiale, ce se va instituí. Acésta comissiune se va compune din 9 membri, dintre care celu puçinu cinci voru trebuí se faca parte din magistraturai. Ea va otarí in ultim'a instantia.

Proiectulu mai contiene dispositiuni penale aplicabile la fiecare casu de delictu. Pedéps'a minima este o amenda in bani; pedéps'a macsima unu anu de inchisóre. Autorisarea de siedere póte fi refusata in cateva districte si in órecari localitati pentru persónele, cari se consacra la propagand'a doctrineloru socialiste. Espulsarea in acelasiu casu póte fi pronunciata in contr'a strainiloru. Interdicerea de a 'si esercitá meseri'a, póte fi pronunciata in contr'a tipografiloru, librariloru, otelieriloru si birtasiloru. Tipografiele potu fi inchise. In districtele si in localitatile, unde siguranti'a publica póte fi ameniutiata de propagand'a socialista, autoritatile centrale potu, cu consimtiementulu consiliului federale, se prescrie pentru timpu de unu anu, ca intruniri nu se potu face, decatu cu autorisarea politiei; ca vendiarea imprimateloru pe calea publica este interdisa; ca individii fora midiulóce si fora domiciliu voru fi espulsati; in fine, ca posessiunea, portarea si vendiarea de arme sunt supuse la órecare restrictiune.

Diariulu francesu „Le Temps“, din care imprumutamu acestu estrasu, caracterisa astfeliu proiectulu de lege, presentatu consiliului federale germanu in numele Prussiei de catra comitele Otto de Stolberg, substitutulu cancelariului imperiului, „in contr'a tendintieloru periculóse pentru societate, ale democratiei sociale:“

„Proiectulu pune partid'a socialista afara din dreptulu comunu. Elu o supune unei legi de esceptiune, unei jurisdictiuni esceptionale si 'i redica ocrotirea tribunaleloru, cá se o supuna arbitrariului administrativu.“ „Rom.“

Seraievulu.

Seraievulu. — turcesce: Bosn'a-Serai — este capital'a ambeloru provincii, Bosni'a si Herzegovin'a si resiedinti'a guvernorului civilu si militariu si a tuturoru autoritatiloru tierii. Cetatea zace 1720 urme peste suprafaçi'a marei adriatice si are aprópe 50,000 locuitori. Cea mai mare parte sunt mohamedani, 5000 crestini gr. or. la 1000 catolici, vreo 3500 evrei, aprópe 1000 tîgani si vreo 3000 colonisti straini de diferite confessiuni. Panoram'a Seraievului, pe care romanii vechi 'lu numiau „Sarite“, e incantatória. Anevoie se póte cá unu orasiu se fia mai frumosu situatu cá acest'a. Seraievulu ofera cu multele sale giamii, moschee si minarete, cu bisericele, cupolele,

turnurile si zidurile, cu cele 3 riuri ale sale, cu multele poduri, insule, gradini si neenumeratele edificii incungiurate de verdéția, unu aspectu fermecatoriu, surprindietoriu. Déca intri inse in orasiu, observi mare necuratienia si neregularitate, astfeliu incatu perdi multu din ide'a frumósa ce ti-ai facut'o de departe. Cu tóte aceste inse Seraievulu este nu numai cea mai mare si bogata cetate a tierii, ci si unulu din cele mai interessante orasie ale Deltei ilirice. Mai cu séma bosniaculu nu-si póte inchipui ceva mai pomposu si mai stralucitu cá Seraievulu. Dintre zidirile publice sunt remarcabile 1. conaculu, resiedinti'a guvernorului in stilu modernu; 2. casarm'a militara cu 2 etage zidita la 1857; 3. hal'a comerciului, lipscani'a (Bezestan); 4. Telaleri'a (unde se vendu vechiturile), zidire de pétra. Aceste cladiri apartienu popiloru mohamedani. Mai sunt apoi si unele zidiri private mai insemnate. Orasiulu de altcumu ofera puçinu interessu architectonicu. Dintre giamii si moschee peste o suta la numeru sunt numai doue zidiri frumóse din timpulu candu domni'a Islamului era in cea mai mare splendore si adeca: „Careva dzamija“ (giami'a imperatului) si „Usrenbergova-dzamija“ (giami'a begului Usren). Cele doue citadele, cea vechia si cea noua, sunt estinse pe doue inaltimi ale orasiului, dér' cá fortificatiuni neinsemnate. — Seraievo a fostu fundatu la 1465 de catra nobilii bosniaci Socolovici si Zlatarovici, cari mai antaiu trecura la Islam, si de catra vezirulu tierii begulu Usren. Acest'a a ziditu si resiedinti'a (Serai), deunde si-a luatu numele orasiulu. In anulu 1480 Seraievulu a fostu cuceritu de catra ostirile regelui Mathi'a, in anulu 1698 de catra trupele austriace sub printiulu Eugeniu de Savoi'a, candu cadiura prada focului 150 de giamii. Seraievulu are unu caracteru pitorescu orientalu. Casele mohamedane cu ferestrile ingradite cu feru ale odailoru unde locuiescu cadînele, incungiurate mai totu de gradini, mohamedanele imbrobodite si inveluite, frumósele fete crestine si femei tinere in costumulu loru nationalu, viéti'a miscata a trupeloru concentrate aci in uniformele loru diferite, multimea de moslimi, chrestini, arnauti, jidani, tigani s. a. mai bine, mai reu imbracati, dér' totdeaun'a pitoresci, printre ei caii cu povare si ici si colea cate unu begu mandru pe cate unu calu iute cá unu smeu — tóte aceste facu o impressiune deosebita asupra caletoriului. In dile de serbatori mahomedane abia te poti miscá pe strade, cari sunt pline de poporu si calareti si printre ei trasurile haremuriloru, dupa obiceiulu vechiu colorate pe din afara, ducêndu cate 2 pana la 3 cadine sulemenite. — Seraievulu este centrulu comerciului din Bosni'a; cea mai mare parte din marfile, cari venu din Rumeli'a séu din Europ'a in Bosni'a, se aducu la Seraievo si de aci se espedéza in tóta tiér'a.

Diverse.

(Aniversarea nascerii Maiestatii Sale in Bucuresci.) Cetimu in „Monitoriu“: Dumineca, 6/18 Augustu curentu, cu ocasiunea aniversarei nascerei Maiestatiei Sale Imperatorului si Regelui Austro-Ungariei, s'a celebratu la biseric'a parochiala romano-catolica din capitala unu Te-Deum. La acésta ceremonia au fostu de façia: D. M. Cogalniceanu, ministru alu afaceriloru straine; d. Cavaleru de Zwiednick, agentu si consulu generalu alu Austro-Ungariei, insoçitu de totu personalulu consulatului; unu adjutantu Domnescu, d. comandantu alu divisiunei a II-a teritoriala si d. prefectu alu politiei capitalei. Dupa terminarea oficiului divinu, d. ministru alu afaceriloru straine a mersu, insoçitu de unu adjutantu Domnescu, intr'una din trasurile Curtiei la otelulu agentiei diplomatice si consulatu generalu alu Austro-Ungariei, spre a face dlui agentu si consulu generalu visit'a oficiala de felicitare.

(D. Iónu Bratianu,) presiedintele consiliului, — scrie „Romanulu“ — este de patru dile deja la baiele dela Marienbad. Mai inainte de plecare d-s'a erá pe deplinu restabilitu de consecintiele accidintelui dela Cotroceni, dér' ii remanea acea slabiciune, resultatu a doui ani de munca neintrerupta si de emotiuni neincetate, pentru care toti amicii 'lu rogau de multu se se ingrijésca seriosu si se ia cateva septemani de unu repausu deplinu. In tiéra repausulu nu'i erá possibilu, atatu pentru-ca d-s'a insusi nu se potea retiené de a se ocupá necurmatu de afacerile dilnice ale guvernului, catu si pentru-ca prea numerosii visitatori nu'i lasau unu momentu de liniste. Dupa scirile, ce avemu dela Marienbad, d. Bratianu incepe a se resimti dejá de efectele repausului, ce póte gustá si de ale ingrijiriloru ce'si da. Este probabilu, ca pe la finele lunei curente séu la inceputulu lunei viitórie, se va intórce in tiéra, spre a'si reluá viéti'a si ocupatiunile d-sale obicinuite.

(Unu tieranu inmormentatu de viu.) Eri Luni, in diorulu dilei unu nenorocitu teneru tieranu, unulu din fruntasii comunei Gasitesci, insuratu de curendu, venindu incarcatu cu o povara de porumbu alu domeniiloru in capitala, impreuna cu alti tovaresi ai sei, pe sioséu'a vechiului drumu alu Craiovei, avù nenorocirea se fia omoritu chiaru de povar'a lui, si éca cumu: Pe drumu boii, zarindu unu lacu cu apa alaturea cu sioseau'a, se abatura din cale cá se mórga acolo. Bietulu tieranu dormindu nu prinse de veste la timpu cá se oprésca vitele de a se coborí dupa terasementulu siosele in acelu locu si fù resturnatu. Elu cadiù in lacu, a carui'a adêncime nu erá nici de jumetate metru, cu façi'a in josu, si fù cotropitu de porumbulu din caru, ce venì totu peste densulu in apa. Ceilalti carausi, fiindu mai departe, nu ajunsera decatu prea tardiu cá se retraga de sub caru pe tovaresiulu loru si avura trist'a sórte de a scóte numai unu cadavru, care erá inca caldu. Nenorocit'a victima, se vede, ca pe lenga sdruncinatur'a cadiaturei fù asphixiatu si de porumbulu, care 'lu invelea. „Press'a.“

(„Orpheus“.) A aparutu sub redactiunea dlui Fellegi Victor alu 3-lea numeru din Sem. alu 2-lea alu brosiurei periodice musicale „Orpheus“ pentru lun'a lui Augustu, care contiene pe 15 pagine urmatóriele piese: „Der Teufel auf Erden“ Quadrilu de L. Hölzl dupa motivele din Operet'a de F. Suppés; „Rondo“ de Iosef Seemann „Tul a Tiszan“ cantecu poporalu de Elemér Szentirmay, transcrisu pentru pianu de Iulius Kapi. „Orpheus“ còsta pe anu 6 fl. pe $1/2$ anu 3 fl. pe unu cuartalu 1 fl. si apare la inceputulu fiecarei luni. Editiunea fóiei se afla, Budapest'a I. Országház-utcza Nr. 94.

Pretiurile piatiei
in 23 Augustu n. 1878

	Hectolitre.	fl. cr.		Hectolitre.	fl. cr.
Granu	fruntea	6.70	Mazerea		—.—
	midiulocu	6.10	Lintea		7.—
	de diosu	4.70	Fasolea		6.—
Mestecatu		4.—	Cartofi		1 30
Secara	frumósa	4.20	Sementia de inu		10.60
	de midiulocu	3.90		1 Chilo.	fl. cr.
Ordiulu	frumosu	3.90	Carne de vita		—.40
	de midiulocu	3.65	„ de rimatoriu		—.48
Ovesulu	frumosu	2.30	„ de berbece		—.28
	de midiulocu	2.5		100 Chile.	fl. cr.
Porumbulu		5.20	Seu de vita prospetu		36.—
Meiu		7.—	„ „ „ topitu		40.—
Hrisca		—.—			

Cursulu la burs'a de Vien'a
din 23 Augustu st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	62.15	Oblig. rurali ungare	75.—
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	64.20	„ „ Banat-Timis.	78 50
Losurile din 1860	111.70	„ „ transilvane	—.—
Actiunile bancei nation.	813.—	„ „ croato-slav.	76.50
„ instit. de creditu	255.25	Argintulu in marfuri	100.60
Londr'a, 3 luni	115.—	Galbini imperatesci	5.52
		Napoleond'ori	9.25
		Marci 100 imp. germ.	57.66

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.